

законодавства, наявність відомостей про місце зберігання й демонстрації майна та у разі виявлення порушень надає доручення щодо їх усунення у строк до п'яти робочих днів.

Саме таким чином наразі врегульовано питання перевірки документів щодо передачі майна на електронні торги перед передачею такого майна на реалізацію. Отже учасники електронних торгів законодавчо позбавлені права на ознайомлення з будь-якими документами, що стосуються об'єкту продажу.

Підсумовуючи викладене можна дійти висновку, що Тимчасовий порядок реалізації арештованого майна шляхом проведення електронних торгів потребує негайного доповнення, а саме Розділ IV необхідно доповнити пунктом 12 наступного змісту «Учасник електронних торгів, по тому лотом, для придбання якого він зареєстрований на торгах, має право знайомитись з документами, передбаченими Інструкцією з організації примусового виконання рішень, затвердженою наказом Міністерства юстиції України від 02 квітня 2012 року № 512/5, що передані Організатору для організації та проведення електронних торгів».

В такому випадку буде забезпечено прозорість продажу майна на електронних торгах та враховано інтереси учасників торгів.

Список використаних джерел:

1. Наказ Міністерства юстиції України від 16.04.2014 р. № 656/5 «Про проведення експерименту із запровадження порядку реалізації арештованого майна шляхом проведення електронних торгів» // Офіційний вісник України, 2014, N 31 (22.04.2014), ст. 133.
2. Постанова Верховного суду України від 1 жовтня 2014 року № 6-147цс14 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/%28documents%29/EBE1AE51815331B3C2257B6B0029B35B>
3. Постанова Верховного суду України від 22 жовтня 2014 року № 6-124цс14 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/%28documents%29/3E9E0CE00909211BC2257B800022E316>
4. Постанова Верховного суду України від 23 квітня 2014 року № 6-26цс14 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/%28documents%29/9BE1A9BAAEB13C0BC2257C8A00204A97>
5. Цивільний кодекс України // Офіційний вісник України, 2003, N 11 (28.03.2003), ст. 461.
6. Закон України «Про виконавче провадження» // Офіційний вісник України, 1999, N 19 (28.05.1999), ст. 194.
7. Наказ Міністерства юстиції України від 02.04.2012 р. № 512/5 «Про затвердження Інструкції з організації примусового виконання рішень» // Офіційний вісник України, 2012, N 27 (17.04.2012), ст. 23.

До питань захисту прав та інтересів учасників цивільних правовідносин

Скрипник В.Л., кандидат юридичних наук, доцент кафедри галузевих юридичних наук Кременчуцького національного університету імені М. Остроградського

Цивільне законодавство встановлює дієвий механізм захисту прав та інтересів учасників цивільних правовідносин, гарантуючи при цьому рівність суб'єктів у правах.

У статтях 15-16 Цивільного кодексу України зазначено, що кожна особа має право на захист свого цивільного права та захист свого інтересу, а також визначено способи захисту цивільних прав та інтересів [1].

Визначена система способів захисту цивільних прав та інтересів вироблена правозастосовчою діяльністю та на думку багатьох цивілістів є найбільш гармонійною для забезпечення захисту прав учасників цивільних правовідносин, яка при цьому не призводить до дисбалансу та порушення принципу рівності усіх суб'єктів.

Проте протягом останніх місяців ми маємо змогу спостерігати за втручанням держави у механізм захисту прав та інтересів учасників цивільних правовідносин. При цьому це втручання, яке відбувається шляхом прийняття відповідних нормативних актів, призводить до того, що спроби захисту прав одних учасників цивільних правовідносин, здійснюються за рахунок порушення прав інших учасників. Такий стан речей є цілком неприйнятний, суперечить принципам цивільного законодавства та несхвально сприймається міжнародними партнерами України.

Так 03.06.2014 року було прийнято Закон України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» [2], відповідно до якого не може бути примусово стягнуте (відчужене без згоди власника) нерухоме житлове майно, яке вважається предметом застави згідно [Закону України «Про заставу»](#) та/або предметом іпотеки згідно [Закону України «Про іпотеку»](#), якщо таке майно виступає як забезпечення зобов'язань громадянина України (позичальника або майнового поручителя) за споживчими кредитами, наданими йому кредитними установами - резидентами України в іноземній валюті. Крім того не може бути примусово стягнуте (відчужене без згоди власника) інше майно (майнові права), яке відповідно до законодавства або кредитного договору підлягає стягненню з позичальника, при недостатності коштів, одержаних стягувачем від реалізації (переоцінки) предмета застави (іпотеки), а також кредитна установа не може уступити (продати, передати) заборгованість або борг кредитом на користь (у власність) іншої особи.

У грудні 2014 року Верховною радою України проголосовано зміни до даного Закону [3], відповідно до яких не може бути примусово або у безспірному порядку на підставі виконавчого напису нотаріусу стягнуте (відчужене без згоди власника) нерухоме житлове майно, яке вважається предметом застави згідно Закону України «Про заставу» та/або предметом іпотеки згідно Закону України «Про іпотеку», а також не може бути проведене у будь-якому порядку примусове виселення мешканців такого житлового майна, якщо таке майно виступає як забезпечення зобов'язань громадянина України (позичальника або майнового поручителя) за споживчими кредитами, наданими йому кредитними установами - резидентами України в іноземній валюті. Проте Президентом України вказані зміни були заветовані і в подальшому Верховна Рада України вето Президента не подолала.

Таким чином можна спостерігати спроби вирішити проблему з погашенням валютних кредитів для позичальників, при цьому порушуючи права банківських, кредитних та інших фінансових установ на повернення коштів, що надавались ними у якості кредитів.

З одного боку такі тенденції викликані економічними обставинами, такими як девальвація гривні та значне падіння економіки країни. З іншого боку ці адміністративні міри, що спрямовані за захист прав позичальників, грубо порушують права кредиторів на захист свої порушених прав.

Таким чином можна стверджувати, що міри, які вжито до кредитних правовідносин, пов'язані із прийняттям Закон України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті», порушують нормальні ринкові відносини та розбалансовують цивільно - правовий механізм захисту порушених прав та інтересів. При цьому в цілому Закон не вирішує проблеми громадян (позичальників або майнових поручителів) за споживчими кредитами, наданими їм кредитними установами - резидентами України в іноземній

валюти, оскільки Законом лише визначається механізм заборони на стягнення майна таких громадян, а не комплексно вирішується проблема з погашення валютних кредитів.

В умовах євроінтеграції нашої держави прийняття побідних нормативних актів є неприйнятним.

Врегулювання подібних проблемних правовідносин має відбуватись на основі принципів рівності учасників цивільних правовідносин, солідарної відповідальності за взяті на себе зобов'язання та ризики. Можливим подібним варіантом може бути підписання Національним банком України, банківськими установами та організаціями позичальників Меморандуму щодо врегулювання питання реструктуризації споживчих кредитів в іноземній валюті [4]. Даний документ в межах чинних норм цивільного законодавства на засадах гарантування захисту прав всіх учасників правовідносин виробляє загальні принципи вирішення проблем позичальників та майнових поручителів за валютними кредитами.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України // Офіційний вісник України, 2003, N 11, ст. 461.
2. Закон України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» // Офіційний вісник України, 2014, N 28 (11.07.2014), ст 940.
3. Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» щодо посилення захисту прав позичальників» [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf35112
4. Проект Меморандуму щодо врегулювання питання реструктуризації споживчих кредитів в іноземній валюті [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/artide?art_id=13153916